

Szerkesztési iroda:

Dobay János könyvnyomdája,
saját házában.

Kiadó hivatal:

Winkle Gábor könyv-
árus üzlete,
főter, Prág-ház.

BÉKÉS

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetések felvételnek Gyulán Winkle Gábornál és a szerkesztőségénél. — Hirdetési díj: 50 szóig egyszeri hirdetésnél 60 kr., 100 szóig 1 frt., kétszeri hirdetésnél 25%, háromszori hirdetésnél 50% elengedés. — Nagyobb hirdetéseknel méltányos árelengedés. — Nyiltér Garmondsora 10 kr.

Megjelen
hetenként egyszer,
minden vasárnap.

Előfizetési díj:

Három óra . . . 1 ft
Hat óra . . . 2 ft
Kilencz óra . . . 3 ft
Egy évre . . . 4 ft

Állítsunk polgári leányiskolát.

A polgári iskolát e hó elején tünnepélyesen nyiták meg, s e nap emléke meg fog maradni a jövő nemzedék számára kegyeletes örökségül, melyet az ápolni is fog, hisz ez iskolában vetők meg jövőjük biztos alapját.

Hanem a munka csak fél, itt mi nem állapodhatunk meg, hiszen leánygyermekünk is vannak, kiknek nevelése ép oly mulhatlan kötelességünk, kiknek jövőjéről szintoly lelkiismeretes buzgalommal kell gondoskodnunk, s kikért még eddig mit sem tettünk.

Felesleges azt itt magyarázni, hogy mily kötelmek várnak a jövődöbéli anyákra, s mily eredményekkel van összekötve az alapos nőnevelés. Hanem ha magyarázat nélkül tudjuk is ezt, e tudást mi nem a gyakorlatból vesszük, s ez annál sajnósabb, mivel leánygyermekünk felületes és tévesztett irányu nevelésének hibás kinövésével csaknem naponkint találkozunk.

Mondják talán, hogy hiszen vannak növeldék városunkban, s ezek pótolják a rendszeres oktatást, — ha megengedjük is e feltevést, vajmi sovány vigasztalást merithetünk belőle.

Nézzünk csak szét társadalmunkban. Azt mondják, a társadalomélettelke a nő. A nő a központ, mely körül a műveltség gyakorlata, a kedélynyilatkozatra csoportosul, a nő az irány, melyet követünk, a nő a lélek, mely minket is éltet, a nő a hévmérő, mely vágyaink, ábrándaink, s a való közt megállapodást jelez. Ezt mondja a társadalom tényezőinek definitiója a nőről, s e definitiót az elmélet elfogadja, s ha az udvariasság talán „ament“ is mond rá, a való, a gyakorlati élet mást mutat.

Leánygyermekünk ma eljárnak ugyan az iskolába, s meg is tanulnak talán írni, olvasni, a kik aztán még tehetik, „növeldébe“ (?) is járatják őket, mert már ez divat, hanem az iskolában is, a növeldében is ép oly irányu oktatásban részesülnek, mint fiugyermekünk. Arra mi nem gondolkunk, mily különböző a hivatás, mely a két különböző nemre vár, azzal mi nem törődünk, hogy leánygyermekünk magasztos hivatása az anyaság, a kedves háziasság. Megelégszünk, ha a leánygyermek már annyira olvas, hogy a regényen nem akad fel, s ír rózsaszin papírra.

Már ekkor aztán az iskolából is bátran kivehetjük, hisz célját érte az iskolai nevelés, most következik a házi, s vajjon ez miből áll? Érdemesnek sem tartjuk arra figyelni, hogy mily regényt adunk a gyermek kezébe, az meg aztán rettenetesen tetszik, ha látjuk, hogy 12—16 éves leánygyermekünk a „legény“ előtt megállja a sarat, arra sem érdemes figyelni, hogy ugyan az a legény, milyen legényhát, megelégszünk azzal, ha azt halljuk, a mondott kora gyermekről, hogy „ugy el lehet vele beszélni, mint akár a 18—20 esztendőssel,“ de azzal megint nem törődünk, hogy vajjon hát

azzal a 18—20 esztendőssel mit, s hogyan lehet beszélni?

Nem akarok keserü lenni, hanem ha leányaink műveltségi állapotát mérlegeljük, vajmi szomorú eredményre jutunk.

Nem mondom én, hogy regényt ne olvasson a leány, sőt igen is, ez finomítja az izlést, az érzéket, élénkíti a képzelő tehetséget, gondolatokra indit, de csak akkor, ha az olvasó értelmé annyira fejleszve van már, hogy a regény intencióját felfogni, irányát megérteni, s belőle tanulságot venni képes. És éppen ez hiányzik a mi leányainknál, innen van aztán, hogy a regényolvasás vagy semmi, vagy a vártnál éppen ellenkező hatásban nyilatkozik nálok. — Arról pedig szó sincs, hogy az iskolából kikerülvén, regényről egyebet olvasson, hisz a többi „unalmas.“

S ez így van már legalább a második nemzedéken keresztül, innen a felületesség, a nyegleség, a hiu ábrándozás, az elérhetlenek után való vágyakozás, s a helyzettel, a sorssal való elégtelenség, a régi kedves háziasság s a realitás teljes hiánya, s mindezek természetes következménye a társadalmi élet lazasága.

Panaszkodunk mindig, hogy így meg így felbomlott a régi jó társas élet, igen mert felbontottuk mi. Régi emberek beszélnek, hogy a korukbeli bálakban a vicispán leánya meg a mesterember leánya olyan szépen megfértek egy bálban, olyan jól mulattak a „rang“ különbség legkisebb látszata nélkül. Ma a fiskális, vagy hét szilvafás ember leányának derogál a „polgár“ leánynyal szóba állni. Pedig ugyan csak a régi emberek azt beszélnek, hogy akkor a vármegye patvaristája is nagyobb tekintély volt, mint ma a vicispán, s ma, midőn a törvény egyenlőkké tett, midőn fennen dicsekszünk uton, uttelen demokratosságunkkal, minden tettünkkel meghazudtoljuk szavunkat. Innen van aztán azon esztelen ambitio, hogy a „polgár“ ember felöltözteti leánykáját mint a fiskális vagy hét szilvafás az övét szép, nehéz selyembe, s elviszi a bálba, hogy a gróf kisasszony ruhájához érinthesse, s akkor veszi észre, hogy emezé még csak nem is selyemből való. A selyem ruhákról különben gondolkodott már a finanszminister, s így erről itt elég ennyi. Hanem csak azt akarom mondani, hogy legyen a zártabb körökben társas élet, ha a nyílt helyeken is ily érzelmekkel jelenünk meg? És honnan van ez?

Vajmi könnyű a felelet: a műveltség igen sok differenciát képes elosztatni, míg a műveltség hiánya új meg új differenciákat teremt.

Panaszkodnak általában, hogy a nőstülés már kezd kimenni a divatból. A nőstülendő fiatal ember így okoskodik: hogy a mai világban egymagának is nehéz feladat megélni, annál nagyobb másod- s többedmagával, a pén-

*) E szót mindig „gyulai“ értelemben veszem. K.

zes leánynak nagy igényei vannak, melyek a hozományt felemészítik, s a pénztelen is olyanok, melyeket nem képes kielégíteni. Erre a leányok azt mondják, hogy a fiatal ember csak a pamlagon, díszes öltözetben s regény-nyel kezökben szereti őket találni, a konyhán sürögve rájuk sem néz. S mindkettőjüknek igaza van. És éppen ez a baj, s mert baj, segíteni kell rajta. Az csak a kérdés, hogy ki kezdje a munkát?

Én azt hiszem, hogy a nőkre vár e feladat.

Társadalmi nagy bajok orvoslása időt igényel, de az orvoslást meg kell kezdenünk, ha javulást akarunk elérni.

Kezdjük a bajt alapjában gyógyítani, adjunk leánygyermekünknek növelést, mely hivatásuknak megfelel, mely által a társadalomban reájok várakozó kört betölthetik. Ha majd ez meglesz, s leánygyermekünk házi nevelése körül is több buzgósággal, lelkiismeretességgel s tapintattal járunk el, a fordulat beáll, leányainkban lesz alapos műveltség, s kedves háziasság, s a mainál minden esetre több realitás és nemes, büszke önérzet, és majd ekkor elfognak oszlan a mai differenciák, s a válogató urfiak két szék közt szépen a földre csücsülnek.

Állítsunk polgári leányiskolát.

Ez a fundamentum, a többi magától jó.

Mért, hogy csupán fiugyermekünkéről gondolkozunk annyi előszerttel, nem jogosabb igényei vannak-e erre a leánygyermekeknek? Hiszen a fiugyermek a jég hátán is megél mint mondani szokás; bár ennek megkísérlését is szeretném elkerülni, de hiszen számukra már meg is nyílt az iskola. A lánygyermek felnővén, s istáp nélkül állván a világban, vajjon elmegy-e a jég hátára megélni. A tapasztalat nagyon szomorú példákat mutat fel az ily sorsu leányokról, — azért nem csak szülői, de kiválólag humanus kötelmek is parancsolják, hogy adjunk leánygyermekünknek oly nevelést, mely az élet erélyével s viszontagságaival szemben adjon nekik erőt a küzdségre, adjon kezökbe kenyeret, mely őket *becsülettel* táplálja. És ebben látom én a nőemantipatiót.

Csaba város nem csak az összes megyét, de nagy vidéket messze túlhaladott az által, hogy már ez idén megnyitá a polgári leány iskola első osztályát, előbbre helyezvén a leányok nevelését a fiúkénál.

Egyik örvendetes jelenség napjainkban, hogy nők mind nagyobb számmal vállalkoznak a tanítói pályára: állítsunk polgári leány iskolát, hogy legyen terük, melyen magukat előre képezhetik e szép hivatásu pályára.

De hogyan, miből állítsuk fel ez iskolát?

Kik leánygyermeküket mai nap-ság is csak némileg növeltetik, egy leány növeltetése évenként legalább 50 frtot vesz igénybe, kik alaposabban kívánják e célt elérni, messze földre

küldik, s 300—500, sőt több forintot költenek egy leány gyermekért, s a leányka még sincs szemek előtt, s a pénz kivándorol a városból. E szülők áldozanak, az ő érdekük követeli ezt.

Aztán van városunkban nőegylet, igen szép czéllal, s már eddig is váratlan siker s eredményeket mutat fel. Nem tudom, ha kitzítte-e czélul a leány nevelés előmozdítását, én azt hiszem, hogy a czélok közt ennek is ott kell lennie, s ha eddig nem lépett fel vele, itt az ideje, hogy törekvései el-sejének ezt tekintse. Annyi eszközt bir az egylet, s annyi jóakarát, s kitartás jellemzik már eddig való működését is, hogy nem pusztá reménybeli kifejezés az, hogy maga a nőegylet felhasználva minden rendelkezésére álló eszközöket, képes lenne egy ily iskolát létesíteni.

De ott van ezen kívül a közszereget, tisztelet s becsülésben álló főpap, Göndöcs Benedek apát ur, kinek minden kezdeményezését siker szokta követni, s ki előtt nincs fontos közügy, melyből magát kivonná.

Ott van a polgári kör, mely a polgári fiiskola részére 600 frton felül adakozott, ott az ifjuság, melynek bálja közel 200 frtot jövedelmezett, ott a magán dalkör, mely a polgári fiiskolának 100 frtot mely képes adományozni, ott vannak a műkedvelői előadások, ott a városi tanács buzgósága, mely 4000 frtot tudott a fiiskolára összegyűjteni, s itt vagyunk mi férfiak, most rajtunk a sor, a fiiskolára a nők tömérdeket áldoztak, álljunk elő most mi, a midőn leányiskoláról van szó.

Ha mind e tényezők közreműködnek, majd lesz siker, hisz a jó munkát az isten is segíti.

Kratochvill Gyula.

Levelezés.

Mező-Berény november 13. 1874.

Mióta nálunk a „zsidó hecz“-nek vége van (de melyhez semmi köze Csernatony nak) megyei lapok hasábjain szerény városunk oly ritkán fordul elő, mintha nem is megyénk első rendü községei közé számítaná magát, — pedig dehogy nem.

Érdekeltséggel vagyunk tanui a dicséretre méltó mozgalomnak mely városunk birto-kosait izgalomban tartja, míg mások megzavarhatatlan flegmával engedik haladni a világ sorját mint azt a hatalmasok „ott fent elrendelik,“ tért engedvén azoknak „kik jobban értik ennek a zavaros dolognak a cainját binját.“ A tagosítás kérdése régen foglalkodtatja a berényieket, s most reményünk van, hogy az eszme rövid időn valóság-gá válik. A mult havi képviselői gyűlés a tagosítás kérdésében határozatot hozott, s annak miként leendő keresztülvitelére kiküldött bizottság elnökül tek. Bonyhay Benjamin urat választá meg.

A tagosítás mielőbbi keresztülvitele oly általános ohajtás, hogy az ellenvélemények bejelentését kitzított határnapon alig 30 ember jelentkezett — a tagosítás ellen tiltakozni!

Városunk nem oly egyhangu csendes mint tán csabai, békési, szarvasi szomszédaink

gondolnak, kiknek most egy sikerült színelőadásukról, majd egy finanziaális tekintetben is fényesen letáncolt bárról irt referádájukat irigy szemmel olvassuk. — Igényeink csakélyek volnának a „séta-hangversenyek“ „tul az elégséges s tul a modján“ tisztelik a nyugalomra dölt lakosságot majd minden éjjel.

Ugy tudom szomszéd városainkban az utcai lármázók elég szigorú rendszabályok által korlátoztatnak, nálunk? minek! nem azért „benn ülő“ valaki hogy más bajával is törődjék, elég ha a magától megszabadult három évre. (S ez alatt az idő alatt „az embernek a teste úgy megérzi a jó módot,“ — mondja N. N. esküdt uram.)

Karikacsapás.

Szarvas, nov. 18. 1874.

Tisztelt szerkesztő ur! Becses lapjának hasábjain egy kis helyet ismét igénybe kell vennem, hogy városunk érdemes előjáróságának példátlan hanyagságát a tisztelt olvasó közönséggel tudassam, hanyagságát, minőről a lapok olvasói még alig ha birnak fogalommal. Miért is a nagyérdemű közönségre bizom, hogy mondja ki, az előjáróknak alább vázolt politiaális intézkedése felett kérelhetlen itéletét.

A „Békés“ lap hasábjain már jórögen felhivta a szarvasi ujdondás az előjáróságot, miszerint községünkben egy a kocsi, mint a gyalog utakra ügyeljen, hogy azok a bekövetkezendő esőzések alkalmával a község beleséjében a közlekedést meg ne akasztják. De mit ad az ujdondás figyelmeztetései a közigazgatási hatóság, mit a városi tanács? semmit, éppen semmit.

Majd egyes polgárok interpelláltak a városi képviselő testületet a vízvezetékek és utak kijavitása végett hja sikertelenül elhangzó interpellációk voltak ezek, ily időben midőn holmi haszontalan pletyka, vagy alap-talan rágalmozásokkal vannak vezérféink elfoglalva.

Már pedig a halogatás rossz szokás, a fájdalom, hogy ez éppen az előjárók bevett szokása, melynek eredménye az lett, hogy az esőzések beálltak, s a víz — minthogy levezető csatorna több helyen nincs — az utcákon elterülve egy-egy tavat képez, s a közlekedés végkép meg van akasztva. Ily szomorú elhagyott állapotban van a „selyem“ utca azon része, hol a „Morgó“ utca szakad bele.

Az ezelőtti években létezett vízvezeték betemetetett, a dobogó az alantas helyről lerontatott, s az utca legdombosabb helyén állítottat fel a nélkül azonban, hogy a vízvezeték mellett kiastott volna. Ily helyzetben volt a fent nevezett két, s azon kívül még több utca, midőn a mult héten az esőzés beállott, s nem lesz tehát hihetetlen, ha azt mondom, hogy a víz 24 óra alatt az utcát szelvében egyik ház faltól az áttellenben levőig elborítja. — A gyalogutak mellett itt-ott felszaggatott hevert deszka darabok — miként a folyó vizeken a fenyőszálak uszkálnak.

Ily körülmények közt több helyén a városban, különösen pedig a Selyem és Morgó utcában a gyalog közlekedés egesség és élet kockáztatás nélkül végkép megakasztott. S mindezen közlekedést gátló akadályok tudata — ugy látszik — nem ingatja ki a zöldposztós bölcsesség asztala mellett helyt foglaló előjáróinkat veszedelmes flegmájokból, mert mind ez ideig még mit sem tettek.

Kérdem tehát az érdemes előjáróságot, hogy nem resteli-e az utak kijavitása végett hozzá eredménytelen intézett intepellatiókat? Mely kérdésemre — ha nem hallom is — tudom, hogy az a felelet „aki az ilyesmit restelné, az ne legyen bíró!“

Ij Bus magyar.

Hirdetmény.

A békés. gazd. egylet értesíti megynk közönségét és különösen a nagybirtokosokat és községet, hogy a földmiv. ministerium által állami költségen az ország ménes intézeteinél teljes gyakorlati kiképeztetés végett ideiglen alkalmazott állatorvos növendékek közül őt, — névszerint Docskal Vilmos,

Kiss József, Trombitás Ignác, Paulikovits Rezső és Gyolcs János a kiszabott két évi gyakorlatot szabályszerűen bevégezvén, f. é. oct. 1-től alkalmazást keresnek.

A ki (vagy a mely község) a nevezettek közül valamelyiket alkalmazni óhajta, az állomással egybekött járandóságok közlése mellett, bővebb tájékozás végett, bármikor a nev. ministeriumhoz forduljon, hol a nevezettek tartozkodási helye világlatban tartatik.

Mokry Sámuel
egyl. titkár.

— Jegyzéke a b.-gyulai kir. törvényszéknél folyó évi november 23 s következő napjain felveendő bünyenyítő ügyeknek.

Előadó: Nogáll Tibor
November 23-án.

1851. Wolf György s 4 társa tolvajság.

1852. ifj. Valkovszki Pál és neje tolvajság.

November 24-én.

1869. Dudás István és 7 társa tolvajság abban részese és zsarolás.

1884. Sebestyén István veszélyes fenyegetés.

1785. Farkas Rózi és 2 társa család.

November 25-én

1885. Gróczy Ede okirat hamisítás és sikkasztás.

1890. Szekerczés Mihály tolvajság.

1597. Dudás Andrásné rágalmozás.

2491. Stefanik György és Nyurfudi Kovács János tolvajság, illetve testi sértés.

2672. Kalenik Mátyás tolvajság.

November 26-án.

1870. Szeles János és 26 társa közcsendbáborítás.

2744. Tulkán György emberölési bünyesség.

Ujdonságok.

Az első hó nálunk is lesett már hétfő reggelre, oly hirtelen jött, hogy a falevelet még zölden találta, s most a fehér földet zöld levelek tarkítják.

— A megyebizottsági tagok választása hétfőn volt. Az indignatio bizonyos nemével jeyezték fel, hogy a megye székhelyén, Gyulán, mely hivatva lenne a vidéknek irányt adni, e választások eredménye oly szomorú színben tüntetik fel ugy társadalmi életünk léhaságát, mint politikai állapotaink zilált voltát, hogy sajnálattal kell felkiáltanunk, vajjon egészen kihalt már belőlünk az érdekelttség, vajjon a közügyekben való részvétellel már mit sem törődünk? Hisz uton utfélen jajgatunk a közállapotok mostohasága felett, de azért még sem igyekszünk felhasználni a törvény által biztosított befolyásunkat, hogy legalább a tüzihelyünkön mutatkozó bajokon segíthessünk a rendelkezésünkre álló eszközökkel. Nem tartózkodunk kimondani, hogy a hétfői választások, különösen a belvárosban, tehát Gyula város legintelligensebb részében — határozott erkölcsi vereiséget jeleznek. Két ügyvéd s egy földmives volt a mult három évben a belváros megyei küldöttei, ezek kisorsoltatván, a törvény szavai szerint újra választathattak volna; de nem, a belvárosnak két földmivist, s egy csizmadiaát kellett választani. Már tisztelet nekik, a becsületes életpályán becsülettel haladó polgár ellen mi kifogásunk sincs, hanem meg fognak nekünk engedni még az ujonnan választottak is, ha kimondjuk, hogy azok a földmivesek, s az a csizmadia mester sokkal jobban helyükön vannak, ha eddigi foglalkozásuk mellett hagyatnak vala. Nem párt nézet dictálja sorainkat, mi Gyula város s Békésvármegye érdekében szöllünk. Gyula város sorsa, mint székhely csak a közelmultban is erős próbára volt téve, s egy község érdekeit legerősebben, s melegebben a község által küldött képviselő védelmezheti, mint védelmezte is a kisorsolt képviselők egyike, ki leghathatósabb érvekkel tudta támogatni Gyula város székhelyisége szükségesség voltát, s kitől — mi nálunk ritkaság — mindig okos beszédet lehetett hallani. Vajjon a három új bizottsági tag tudna-e városunk érdekében a vármegyén szót emelni? azt mondják erre, s rendesen arról is kezdik beszéd-

jeiket, hogy „nem jártak ott, hol a beszédet s szónoklást tanítják,“ mi meg erre azt mondjuk, hogy ne menjenek tehát oda, hol beszélni, szónokolni kell. De a vármegye érdeke is különösen megkívánta volna, hogy Gyula város kizárólag az intelligens osztályból válasszon megyebizottsági tagokat. Tudjuk azt, hogy a megyei institutio a törvényhozáson legközelebb lényeges változtatáson megy keresztül, e változtatások leginkább az állandó választmányi hatáskörét fogják nagy mértékben bővíteni, már most nyilván való dolog, hogy ez állandó választmány nagy többségének gyulaiakból kell állani, ha azt akarjuk, hogy határozatképes gyülekeket tart-hasson, — s ha a gyulai többségből álló állandó választmánynak oly tagjai lesznek, mint a belvárosban választattak, akkor a vármegyei institutiótól nagyon keveset várhatunk, s csak siettetni fogjuk az időt, midőn majd kinevezett hivatalnokok által fognak bennünket kormányoztatni. — S talán ez az, mi némi vizsgálatot nyujt e választások eredményében.

— A békésmegyei régiség-tárlat gyarapodására a következő adományok té-tettek: Schieffner Ede adonyi prépost és endrődi plebános ur Józsikának ötvenkét díszes kötetből álló munkáját; — Lehoczky József sz.-andrás plebános ur 1848—49-ki saját honvédtizedes nyáriszövetű, és tisztii posztó átilóját, Pázmány Péter esztergami bibornok érsek életrajzát, az 1847-iki országos magyar névtárt, — végre egy néhány fontnyi mult és jelen századi rézpénzeket: — Papp Mihály helybeli ref. lelkész ur Max-Candid salzburgi érsek 1681-ki egykrajczáros, és I. Lipót r. cs. egy elkopott évszámú egykrajczáros ezüst pénzt; — Haan Vilmos ur B.-Csabáról Magyarország egy, és Budapest két darab az előbbi mult századokban évszám nélkül készült térképeket; — Czingulsky József ur boldog emlékü édesatyjának gyulai német kántornak, amaz által még 1793-ban szerzett zsebkönyvét; — Kovács István endrődi bíró ur az ottani Hármas-Körös medréből halászok által felszínre juttatott — s azoktól általa megvett egy lo-vagkori veres ércsisakot; — Dr. Kovács István ur testvéreivel őseiknek Kovács Ist-vánnak II. Rákóczy György Erdélyi fejedel-me által adományozott, s függő pecsétjével ellátott eredeti nemes címeres (armalis) le-velét; — Kovács József testvére pedig a magyarországi hadi főparancsnokság által 1849-ki april 16-án Kis Ernő aláírásával kelt beteges állapotja miatt katonai szolgá-latja felmentéséről szöllő eredeti elbocsájtó levelét s egy 1849-ki julius 25. tiszti kine-vezetési okmányát; — Dr. Glaser Károly ur 1849-ki honvéd főorvos, tiszti-kard-bojt-ját; — Czibula József n.-varádi VI-ik osz-tálybeli tanuló Rézbánya vidékén gyűjtött több ásvány darabot; Fejér Ignác korona vendéglős ur: I. Lipót r. cs. 1661. és 1663. birodalmi szép, és ép XV-tös ezüst pénzt; Kottlechner Hermína k. a. 25 darab mult s jelenszádbeli régi rézpénzeket; — végre Berndt János helybeli iparos növendék egy Gyulán talált római ezüst pénzecskét — szí-veskedtek a megyei régiség-tárlat részére adományozni.

— Dr. Báltaszéki ur lapjának mult száma ujdonságai közt Sancho Panza vállalkozik principalisa szerepére, kezdvén otromba szelmalom harczot. És miért? A Gál Gergely s társai-féle bünyű tárgyalásáról Báltaszéki ur lapjának 38-ik számában ezeket mondja: „... a kir. ügyész a legsúlyosabb vádakkal terhelt Gál Gergelyre, ki a 96 bünyesnek állandó szomorú hőse; 8 évi fog-ságot kért, Arany Sándorra 6 évet, Juhász Jánosra 4 évet, Gecsei Jánosra, ki egyetlen egy ügyben sem szerepel mint közvetlen tettes, s ki egyáltalán sógora által ugy jött bele az egészbe, mint Pilátus akredoba — azért, mert tagadott, 3 évet. Gyönyörű és — igazságos arány.“ — En is referálván a „Békés“-ben e bünyű tárgyalásról azt mondom, hogy: „Dr. Báltaszéki Lajos, Gecsey János védője a végtárgyalás vád- és védelmi részén nem jelent meg; védelmét a „Békésmegyei Köz-löny“-ben mondta el.“ Hogy Báltaszéki ur idézett szavai foglalnak-e védelmet maguk-ban Gecsei János mellett, itélje meg az ol-

vasó, ehhez sem padfaragás, sem borfantázia nem kell. Az én megjegyzésem tendentiája éppen nem az volt, hogy Báltaszéki urat rossz vagy hanyag ügyvédnek tüntessem fel, ezt itéljék meg ügyfelei, — Gecsei már kimondta véleményét — hanem hogy az esetleg lap-szerkesztő ügyvéd nem használhatja fel lap-ját — legalább az illendőség korlátai közt — egy tekintélyes állami hivatalnok pellen-gérré állításával, ügyvédi mulasztásának szé-pítgetésére.

Kratochvill Gyula.

x. Felvidéken a tél szépen megkez-dődött, — Eperjes környékén f. hó 11-én kezdett először havazni s azóta — a kis in-tercessumokat nem számítva — folyvást esik. A hegyek köröskörül mintegy tiszta lepedő-vel terítvék, a sima földber elvetett ősi ve-tés vígan aludhatja téli álmát a majdnem fe-lül lábnyi vastag hólepel alatt.

y. Az eperjesi collegiumban a jogász ifjuság által f. hó 16-án tartott gyűlésben az olvasó egylet végleg megalakult, elnöki szék-vel a jogász ifjuság által egyaránt határta-lanul tisztelt és szeretett — szarvasi szüle-tésü — tekintetes Liszka Nándor jogtanár ur tiszteltetett meg, ki is a benne vetett bi-zalomnak engedve, most hatodsor foglalta el a joghallgatók olvasó egyletének elnöki székét. Nincs okunk legkevesebb sem kétel-kedni abban, hogy az idén sem fog ve-szíteni az olvasó egylet ama nymbusából, mit évekkkel ezelőtt magának megszerzett: de igenis erős hitünk, miszerint az, tekin-tetes elnök ur lelkesült erélyessége folytán öregedni, gyarapodni fog. — Alelnökké Várady Jenő, pénztárnokká a buzgó Huba-csek Pál, titkárrá Dunay Endre másod-éves joghallgatók lönek megválasztva.

— A megyéhez péntek estig beérke-zett jelentések szerint Gyulán s a járások-ban, a kisorsoltak helyébe következő bizott-sági tagok választattak: I. Gyulán: I. kerü-letben: Szabados József, Nagy Mihály, Gere-benics István. II. kerületben: Mondák György, Szilágyi István, Petik Ambrus, id. Uferbach János. III. kerületben: Hoffmann József, Jap-port Simon, Pflaum István, Fridrich Mihály. IV. kerületben: Endrefy Károly, Oláh György, Szilágyi László, Nemedi Ferencz. V. kerü-letben: Popovics Jusztin, Vársárhán Döme, Erdélyi Sándor, Nyikora János. Békés VI. választókerületben: Illyés András, D. Szabó Já-nos, Durkó A. Ferencz. Kétegyháza, Gyula-Vári, Kigyós: Kirileszku György, Popovics Elek, Pópa Péter. (Gyula-Vári és Kigyós község részéről sem az előjáróság, sem a bizalmi férfiak nem jelentek meg.) Csaba. I. kerület-ben: Ifj. Zsilinszky Mihály, Vidovszky János, Szemián Sámuel. II. kerületben: Szemián Sá-muel, Félix Ákos, Kemény Mihály, Szucsú Béla. III. kerületben: Petrovsky Pál, Szász Pál, Kvasz György. Gyoma: Garzó Gyula, Szerető Imre, Bíró Péter, Nagy András, Cs. Szabó Gergely. Endrőd, Csorvás: Timár J. Mihály, Timár István Pál. Orosháza. I. alke-rületben: Dani József, Székács István, Miko-lay István, Vári Kovács János. II. kerületben: Dáni József, Tavasz János, Horváth József, Mikolay István. III. alkerületben: Dáni József, Horváth József, Székács István, Hor-vát Mihály. Vésztő, Doboz: Ökrös Sándor, Szabó Mátyás, Tóth Mihály. K.-Ladány: Sze-keres Sándor, Szilágyi Antal. K.-Tarcsa: Ko-vács László, Puskás Pál, Nagy Sándor.

— A Katalin bál szerdán mint már említők séta-hangversenyyel és tombola já-tékkal lesz egybekötve, tehát a színezet egész fővárosias, de mint alkalmunk volt a tervezett tombolajáték menetével megismer-kedni, nem csupán a színezet, de a kivitel is egészen a fővárosi minta szerint fog tör-ténni. Egy tombola jegy ára 50 kr van raj-ta három sorban egyenlő beosztással össze-sen tizenöt szám. Ily tombola jegy lesz ösz-szesen 600, játszik a 90 első szám, s eb-ből 30 ambó, 30 ternó, 20 quaternó, 15 quinternó végül 5 főnyeremény tombolára, vagyis az összes tizenöt számot kihuzottnak mu-tató tombolajegy egy főnyereményt kap. A kijátszandó tárgyak részint a nöegylet pénz-tárából vásároltattak, részint szűkebb körű adományokból folytak be, s igen kedvező arányban állanak a sorsjegyek összes érté-kével, úgyhogy a nöegylet a tombolajáték rendezésével nem annyira a bál jövedelmét

gyarapítani, mint inkább a közönségnek kellemes szórakozást kívánt szerezni. Azért nem ajánlhatjuk különösen a gyulai, s még e sorokat elég korán vett vidéki közönségnek a tömeges megjelenést, a növegyetek céljával közönségünk tisztában van, s talán ez egyet sosem használható fel működését sikeresebben, mint épen a jelen napokban, de módot kell nyújtanunk a működésre, mit úgy érünk el, ha minél számosabban jelenünk meg, hisz a pénzszük világban is költünk sok mindenre, s ha most ide költünk, a mi mulatásunk árán, hány könyv szárad fel, s mennyi nyomor enyhül meg. — Felémítjük még, hogy az ügyesen szervezett rendezőség a tombola játék menetének megismertetésével a közönség kész szolgálatára áll, s hogy főgondjai közé sorolja a táncosnőket különös figyelembe részesíteni. — Végül, hogy gondoskodott konyháról is, hol izletes hideg ételek, s jó italok fognak a közönség rendelkezésére állani. A közönség érdekében megjegyezzük, hogy a tombolajátékot a rendezőség a tánc rovására nem kívánván elnyújtani, általunk kéri a közönséget, hogy legkésőbb fél kilencz órakor szíveskedjék megjelenni.

— **A tombola-bál sétahangversenyére**
Rácz Jancsi zenekara a következő műsorozatot fogja játszani: „Traviata“ Verdítől, „Büvös vadász“ Webertől, „Tell Vilmos“ Rossinitől, „Szép világ“ Fikoptól, „Ständchen“ Schubertől, „Rózsika-csárdás“ Holländer Zsigától — a zenekar karmesterétől, — és „Nincs a földön olyan édes érzélem“ Szentirmai Bélától. E műsor igen sokat ígér, hanem e zenekar eddigi működése elég biztositókat nyújt, hogy e program lejárásában a közönség élvezetet fog találni.

Szarvasi ujdonságok.

• **Sport.** A szarvasi és mezővárosi lakosokból alakult „Bánrévi“ társulat elnöke Plavec György ur f. hó 11-én körvadászatot rendezett. Mintegy 50 vágóedényű Nimród ivadék sereglet a kitérített csatamezőre, hogy a félénk ellenséggel nolenti is megütközzék. A meghajtott 4 kör eredménye 87 db. nyul volt. A kifáradt vadászok este felé egy igen vendégszerető földbirtokos me-

zei villájában asztalhoz ültek, s a barátság kedvéért biberunt magnum.

• **Mamuth fogat.** 7 1/2 font súlyt fogott ki városunk alatt a Körösből Rohoska János halász. Mint mondja a mult években is többször emeltek ki a Körös medréről ilyenmü csontokat a halászok, mit azonban ők — mint jelentéktelen csontdarabokat újból visszadobáltak.

• **Figyelmet érdemlő kuruzslás.**
Nágel Lipót szarvasi polgár leánya testén még 5 éves zsenge korában pup keletkezett. Azon idő óta minden orvosi segély sikertelen volt, s többen gyógyíthatlan scrophilt vélték a pupban. Míg végre a szülők — látván hogy minden orvosi gyógyszer sikertelen — házi gyógykezelés alá vették a leányt. S az általuk feltalált, s belátásuk szerint alkalmazott gyógyszer segélyével a nagy pup már csak alig érezhető. Az érdekes gyógykezelést — ha teljes eredményt szül — rövid idő múlva közöljük.

• **A megyei képviselők választása**
városunkban folyó hó 16-án ejtetett meg, és pedig következő eredménytel: Az első választó kerületben. Kuczay János, ifj. Mikolay Mihály és Povázasz János; a II. kerületben Jancsovics István, Ernests János és Csonka Pál; a III. kerületben pedig Haviar Dániel és Darabos György választottak meg.

• **Csakugyan megijedtünk.** Folyó hó 17-én éjjeli 12 órakor a mély álomba merült lakosokat a harangok vész hirtető kongásai és a dob pergés riasztá fel. Tűz! tűz!! kiáltás, lőtás — futás váltá fel gyorsan a siri csendet. Pedig alaptalan volt az egész rémület, mert a Körös közepén fenyszállakra felállított fabódé lön az emesztő lángok áldozata, hol még az oltáshoz a viznek sem voltak szükében.

Gazdászat, ipar, kereskedelem

• **A békésm. gazd. egyesület igazg. választmányának f. é. november 4-én Gyulán tartott ülésén a következő érdekes ügyek intéztettek el:**

1. Beliczey István elnök jelenti, hogy

a mezőhegyesi kincst. birtoknak megszemlélése f. é. június 8-án nagy részvétellel végbe ment, jelentését azonban a küldöttség mind- eddig azon oknál fogva nem adhatja be, mert a birtok kezelésére és termelésére vonatkozó s írásban kért számos adatot a kormány mindekkorig sem szolgáltatta ki.

2. Az egyleti fakert megtámadott jelen beosztása az átalakítás költséges voltánál fogva kényyszerűleg továbbra is megahgyatván, a kerti bizottság a kezelésre nézve szigorubb felügyeletre utasítottak.

3. A földmiv. ministerium értesíti egy- letünket, hogy több évi fáradozása után egy Fiskén-féle gőzökét rendelkezése alá nyer- nie sikerülvén, azzal egyletünk még ez ősz folytán, de tavasszal mindenesetre rég óhaj- tott kísérletét megtarthatja, határozottat, hogy ez évek óta sürgetett kísérlet az évszak elő- haladta miatt csak a jövő tavasszal, de ek- kor mindenesetre, még pedig egy ekever- sennyel kapcsolatban, megtartassék.

4. Olvastatott a földmiv. ministerium által tavali egyletünk utján kiosztott külföl- di, névszerint whyte és red, továbbá Uj-szö- nyön termelt ausztraliai buzafajokkal egyes egy- tagok által végrehajtott kísérleti terme- lés eredményéről eml. tagok által benyújtott s a titkár által összeállított jelentés, melly szer- rint az előbbnev. 2 faj a mult tél folyamán csaknem mindenütt teljesen kiveszett a csak egy helyen adott gyenge középéreményt, az uj-szönyi ausztraliai pedig a legtöbb hely- en szintén silány eredményt mutatott s csak egy helyen fizetett kielégítőleg. A je- lentés a földmiv. ministeriumnak felterjesz- tetni és megyénkben közhírré tétetni ren- deltetik.

5. A választmány Bartóky Istvánnak indítványát, mely szerint a mezőgazdaság terén nagy horderővel kísérleteknek számos alakban megindítása és rendszeresítése cél- jából az egyesület saját kebelében egy kísér- ti társulatot alakítson, teljes méltánnyal ka- rolván fel, ily társulat alakítására és műkö- désére vonatkozó tervezetnek benyújtásával indítványozónak elnöktele alatt Rimler Pál és Vidovszky János tagokból álló küldöttsé- get biz meg.

Elnök jelenti, hogy az állami lötenyész-

díjak egyletünk közvetítésével f. é. oct. 18-án Szarvason kiosztattak.

7. Az elnök az egyesület titkárnak, Mok- ry Sámuelnek, *buzanemesítési eljárásáról* te- vén beható jelentést, a választmány a nev. titkárnak jegyzőkönyvileg meleg elismerését fejezi ki s e pont szerkesztésével Bartóky Istvánt bizza meg.

8. Elnök jelenti, hogy a földmiv. mi- nisteriumnak megbízásához képest az egy- ligazgatóság több egy- taggal egyetemben f. é. oct. 11. és 18. Sarlay János szarvasi tanárnak indigó gyártását megszemlélte és egy tetemes adag zöld növénynek felgyár- tásánál jelen lévén, az abból nyert kéz- gyártmány egy részét — a teljes hitel oká- ért — őrzésül magához vette. E szemle foly- tán az igazgatóság a gyártásnak teljes sike- réről és annak közgazdasági nagy fontossá- gáról meggyőződévén, Sarlay találmányának közhasznu értékesítése céljából indítványozza, miszerint a földm. ministerium, az eml. szem- léről beadandó jelentés kapcsában szólítas- sék fel, hogy miután a nev. tanár sem kor- látolt vagyoni állapotánál, sem egyházme- gyéje iránt lekötött hivatalos állásánál fogva a gyártást a már befektetett tőke arányá- ban nem folytathatja, nagy értékű találmá- nya pedig a közügy nagy hátrányára hasz- nálatlanul nem heverhet, helyezze őt a nev. ministerium oly állapotba, hogy jövőre kizárólag az indigógyártásnak élhessen és szá- mára azon esetre, habármi oknál fogva in- digót gyártani megszűnnék, más megfelelő tanári állomást biztosítson. A választmány a jelentést nagy érdekléssel vette tudomásul s az indítványt egy értelemmel elfogadta.

9. Ugyanő jelenti, hogy a földm. mi- nisterium Keneseynek „Buzavetőmag neme- sítéséről“ irt művét 575, Tormaynak „Fa- lusi lötenyész“ című munkáját pedig 50 példányban egyesületünknek megküldte, s azok a tagok közt ingyen ki is osztattak.

Közli:

Mokry Sámuel
egyl. titkár.

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő:
Dobay János.

HIRDETÉSEK.

147 1-3

Hirdetmény.

Orosháza községe határában a község- hez egy negyed órai közelségben egy a Gy- páros fürdő tó mellett közvetlen, — mintegy 5 magyar hold kiterjedésű szőlő és gyümöl- csős a legválogatottabb bor és csemege szőlő és gyümölcs fajokkal gazdagon ellátva jó karban, épület s a kir. kisebb hasznvételi bormérési joggal felruházva, a mai visz- nyoknak megfelelő igen előnyös feltételek mellett szabad kézből eladó. — Tekintve, hogy a fürdés idején a víz gyógytartamánál fogva naponta százanként látogatják a fürdők a tavat, s hogy kilátásba van helyezve a tónak gyógyfürdővé leendő felvétele minél- fogva akár fürdő helyiséggé leendő alkalmá- zásra, akár a fürdő vendégek részére ven- déglő felállítására már a bormérési tulajdon jognak birtoklása végett is igen előnyös s ezeknek alapján a venni szándékozónak öszintén ajánlatik.

A vételre nézve értekezhetni Orosházán PRAZNOVSZKY GYULA, ügyvéd, Gyulán pedig UJFALUSSY DEZSÓ tulajdonosnál.

Uferbach József
üvegereskedésében Gyulán
egy tanonez kedvező
feltételek mellett felvéte-
tik. 94 5-3

ÉLET-ITAL,

kitünő háziszor

váltó- és mocsárláz, bél- és gyomorgörcs, epe-inger, hányás, ten- geri betegség, vizeletszorulás, álmatlanság, stb. ellen.

Ára egy nagy üvegnek 65 kr., kisebb 50 kr.

Sós-borszesz
mint háziszor

Mr. William Lee utasítása szerint. Gyors hatást eszközöl: Rheuma, csúz, szaggatás, fagyás, fog-, fej- és fülfájdalmak, szemgyulladás, rákfekély, benuások stb. stb. ellen; sőt fogtisztító szerül is igen ajánlható, mennyiben a fogak fenyét elősegíti, a foghúst erősíti, és a száj tisztá szagtalan izt nyer a szesz elpárolgása után.

Ára egy nagy üvegnek 80 kr., kisebb 40 kr.

Használati utasítás magyar német nyelven jelentékeny orvosi s egyéb elismerő bi- zonyítványokkal, valamint bizományosaim névsorával, minden üveghöz mellékeltek.

144 1-3
BRAZAY KÁLMÁN,
Budapest, gyári iroda és központi főraktár országút 24. sz.
Lorakat: BÉKÉSEN: Wolff J., Beck és Grosz. B.-GYULÁN: ifj. Kollmann Ferencz, B.-CSA- BÁN: Bartóky L. DOBOZON: Rosenthal Miksa. OROSHÁZÁN: Gabovits Demeter fia uraknál.

Árlejtsési hirdetmény

Gyula város részére az 1875-ik évben szük- ségrendő irodai szerek, eselődési ruházat, valamint a város kivilágításához szükséges anyagok, végre pe- dig az ugyan az évben elhalálozó szegények ré- szére készített koporsók szállítása f. év november 30-án Gyula város kiutancs-terében a következő sorrendben megtartandó nyilvános árlejtséjében fog- nak kiadatni: november 30-án d. e. 9 órakor az irodai szerek, 10 órakor a szabó munkák, 11 órakor a csizmadia munkák. D. u. 3 órakor a világitási anyagok, 4 órakor a koporsók.

Az árlejtsési feltételek a jegyzői irodában meg- tekinthetők.

Gyula, 1874. november 20.

148 1-1

Dobay János,
polgármester.

Árlejtsési hirdetmény.

A megyei szolgazemélyzet ruházatának, az irodai s világitási szereknek beszerzése tekintetéből folyó évi november 28-án d. e. 9 órakor a megye- ház tanácstermében árlejtsést tartatik; melyre a vál- lalkozni akarók oly figyelemzetéssel meghivatnak: hogy az árlejtsési feltételeket a megyei pénztári he- lységben megtekinthetik: — hogy az árlejtsést előtt bánompézt letenni tartoznak; és hogy zárt ajánla- tok is elfogadhatnak.

Gyulán 1874. évi november 18.

Jancsovics Pál,
alispán.

145 1-1

Regale bérlet.

A Csernovits és Edelspactur Simánd közsé- gekbeni italmérési és korcsmáltatásijog gyakorlása, 1875. april hó 24-től folyó három évre, Simándon mélt. Csernovits Péter ur helyiségeiben f. é. deczem- ber hó 6-án d. e. 10 órakor tartandó nyilvános ár- verés után hasznbérbe adatik.

Zárt ajánlatok is elfogadhatnak, melyek 500 frt bánompézel ellátva, a birtokossági kezelő bi- zottság elnöke tek. Kornia János urhoz Aradon in- tézendők.

Az árverési feltételek Aradon tek. Kornia Já- nos urnál, Simándon mélt. Csernovits Péter urnál megtekinthetők.

Arad 1874 november 16.

146 1-3

149 1-3

Bolt-helyiség bérbeadás.

B.-Csabán, fűteczán, a heti piacféren, Fábr János házában egy tágas bolt, mellékszobával azonnal bérbe kiadandó, — fűszer-árakra teljes berendezésű, csinos áll- ványok, fiókokkal, ezégtáblákkal, — úgy, hogy a bér- bevévőnek egyedül csak portékát kell beszállitnia.

Értekezhetni B.-Csabán, fűteczá 884. h. sz. a. a tu- lajdonossal.

